

ماموگرافی

امروزه سرطان پستان در بسیاری از کشورها شایع ترین بیماری کشنده زنان به شمار می آید.

خوشبختانه به واسطه معاینات بالینی و استفاده از روشهای جدید تشخیصی و درمانی، مرگ و میر ناشی از سرطان پستان کاهش یافته است.

اما کشف زودرس سرطان های پستان که به نوبه خود موجب درمان زودرس و کاهش میزان مرگ و میر مبتلایان می شود ناشی از ۳ موضوع زیر است:

- معاینات دوره ای پستان ها توسط پزشک معالج
- معاینات مرتب پستان توسط خود فرد
- ماموگرافی

ماموگرافی یکی از روشهای تصویربرداری در پزشکی است که با استفاده از اشعه ایکس کار می کند. اساس ماموگرافی بر اصل افتراق میانگین تراکم بافت های مختلف پستان استوار است. باید توجه داشته باشید که بسیاری از توده هایی که در پستان زنان جوانتر به وجود می آید مشابه بافت سالم است، بنابراین تشخیص این توده ها نیاز به دقت و تجربه زیادی دارد. ماموگرافی را هم برای غربالگری و یافتن زودرس ضایعات سرطانی در پستان به ظاهر سالم و هم در بررسی تومورهای سرطانی پیش از نمونه برداری و درمان این ضایعات انجام می دهند.

موارد انجام ماموگرافی

- خانمهای ۳۵ تا ۴۰ سال پس از مشورت با پزشک معالج خود باید اقدام به انجام ماموگرافی پایه نمایند.
- پس از ۴۰ سالگی باید بصورت سالیانه انجام پذیرد.
- در خانمی که توده ناشناخته و مشکوک دارد.
- پیگیری بیمار مبتلا به سرطان پستان که یک پستان وی قبلاً برداشته شده است.

- بررسی پستانهای بزرگ و پرچربی در بیماران علامت دار (مثلاً خانمی که از نوک پستان خود ترشح خونی دارد) که لمس توده در آنها امکان پذیر نیست.

کاربرد ماموگرافی

- غربالگری بانوان بالای ۴۰ سال از نظر سرطان پستان
- ارزیابی بیمارانی که توده مشکوک در پستان دارند
- پیگیری درمان بیماران رادیوتراپی یا مستکتومی شده
- سرطان پستان درمان شده با برداشتن قسمتی از پستان و رادیوتراپی
- پیگیری پستان مقابل در فردی که یک سینه مبتلا به سرطان را برداشته
- بیوپسی توده های پستانی و میکروکلسیفیکاسیونها تحت ماموگرافی که مختص دستگاههای خاص رادیولوژی می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر فقیهی

ماموگرافی

ویژه آموزش به بیمار

تهیه کننده:

سولماز فروتن - کارشناس رادیولوژی

تایید کننده:

دکتر علیرضا دهقان

(متخصص رادیولوژی، سونوگرافی، CT و MRI)

منابع:

- Diagnostic Mammography
- Mammographic Imaging: A Practical Guide, 3ed

بهار ۱۴۰۴

EDU-PT-324/A

آمادگی قبل از انجام ماموگرافی

- قبل از ماموگرافی دوش آب گرم گرفته و موهای زائد زیر بغل تمیز شود.
- از مصرف پودر تالک، بوگیر زیر بغل، دئودورانت و اسپری خودداری شود زیرا این مواد می‌توانند باعث تفسیر اشتباه ماموگرافی شوند.
- از لباس های اکلیل دار استفاده نشود.
- از ۲۴ ساعت قبل از انجام ماموگرافی، چای، شکلات، قهوه و مواد کافئین دار مصرف نشود.
- جواب ماموگرافی، سونوگرافی سینه، پاتولوژی و نمونه برداری قبلی همراه بیمار باشد.
- ماموگرافی نمی‌تواند و نباید جایگزین معاینه توسط پزشک متخصص جراحی عمومی شود.

چند نکته

انجام ماموگرافی در حالت معمولی نیاز به تزریق ماده حاجب نداشته، لذا انجام آن نیازی به ناشتا بودن ندارد، اما در موارد خاصی که پزشک تشخیص می‌دهد، مثلاً بررسی مجاری شیری، ممکن است نیاز به استفاده از ماده حاجب وجود داشته باشد. در صورت تزریق، ناشتا بودن برای ۴ تا ۶ ساعت توصیه می‌شود. بهترین زمان انجام ماموگرافی، هفته اول قاعدگی ۷ تا ۱۰ روز بعد از شروع خونریزی ماهیانه زنانه می‌باشد. چون در این زمان پستان‌ها حساس نیستند. برای بدست آوردن تصویر خوب نیاز به فشار روی پستان است که ممکن است دردناک باشد.